

אלא מבצע הקו המדיני וההוראות שהוא מקבל מהמוסד המחוקק והמבצע במדינה: הכנסת והממשלה.

שבועת-האימונים שנשבע כל חייל מחייבת אותו להעדיף זיקתו לחוקי המדינה ולצווי מפקדיו המוסמכים על פני כל זיקה אחרת. אין חייל רשאי לקבל שום הוראה הנוגעת נגיעה ישירה או עקיפה בעניני הצבא — משום גוף חיצוני, משום ארגון ומפלגה, משום איש ומוסד, אלא ממפקדיו החוקיים.

כל פעולה מפלגתית אסורה בתוך מחנות צבא ומוסדות צבאיים (לרבות משלט, שטח, בית, חדר-אוכל, מועדון וכל מקום המיועד לצה"ל).

השתתפות חיילים בבחירות לכנסת, למועצות עירוניות ולגופים ישוביים נעשית במסגרת הנקבעת על-ידי הכנסת או רשות מוסמכת אחרת.

אין חייל רשאי להשתתף בכינוס צבאי או באסיפה של חיילים הנערכים ע"י רשות לא-צבאית או ע"י רשות צבאית לא-מוסמכת.

אין חייל רשאי לדון בפומבי, בכתב או בעל-פה, בשום שאלה צבאית, מחוץ

למסיבות צבאיות מוסמכות, אלא לפי הוראות המטה.

אין חייל רשאי למסור אינפורמציה צבאית לשום איש, אלא למפקדיו המוסמכים.

חופש-המחשבה ומשמעת-הפעולה הם שני היסודות שעליהם מושתת המשטר הפנימי בצבא.

י"א בחשוון תש"י — 3.11.1949

לכינוס חיל האוויר

אתמול היה יום המדע. היום — יום התעופה וחיל האוויר. אלה הם שני שלבים בסולם אחד, המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ובסולם זה ישראל-סבא, המתנער במלוא כוח-עלומים וביקר חזון-קדומים, מעפיל ועולה למחוז חפצו ההיסטורי.

אנו עומדים עדיין בשלבים הראשונים של המעפל הקשה והקוסם. צעדנו הראשון היה — הקרקע, גמולי-אדמה מאות בשנים, מנותקים מחיק הטבע — דבקנו מחדש בשובנו למולדת ברגבי עפרה, ובני-עיר היו לעובדי-אדמה ובוני-כפרים.

הצעד השני היה לקראת הים. לפני שלוש-עשרה שנה ניסה ה"פירר" הערבי בארץ להצמית הישוב היהודי בחרב, באש וברעב. נמל יפו, שלא ניתנה בו דריסת רגל לספן ולעובד עברי, אם כי הנמל התפרנס כולו מהובלת נוסעים ומשאות יהודים, — הושבת ע"י המופתי, למען הרעיב הישוב ולמען החניק העליה. אולם מזימת הצורר לא באה, ולא עוד אלא שהפכה מקור יזמה והפעלה ימית לישוב שאינו יודע רתיעה וכניעה: בן-יום הונח יסוד לנמל עברי, וקמו לנו יורדי-ים, דייגים ופורשי מכמורת, תופסי משוט וחובלים יהודים המרחיבים את ממלכת היצירה והעבודה העברית על מרחבי ימים.

גם ההרפתקה הימית של חלוצי ישראל עודנה בראשיתה, ועוד נתכנו עלילות לכובשי הים בישראל.

שלטון אדם כיבשה ובים הוא עתיק-יומין, וימיו כימי התרבות האנושית. כעם מנושל ממולדת במשך אלפיים שנה נעקרו משני המקורות הראשיים האלה של חיי-עם — אדמה וים.

מאמצינו החלוציים להכות מחדש שורש באדמה ולסלול דרכנו בים — הכשירו עצמאותנו הממלכתית. בלי הכפרים היהודיים שבנינו במשך שבעים שנה לא היתה קמה מדינת-ישראל, ובלי עובדי-ים יהודים לא היו נמלי הארץ נשאים בידינו. עתידה של מדינתנו ומילוי יעודה המרכזי — קיבוץ גלויות — תלויים באיזו מידה ובאיזה קצב ניישב שטחי-המדינה השוממים, ובאילו כוחות אדם, מדע וטכניקה נרדה בימי ארצנו במערב ובדרום.

הממד השלישי — האוויר — נכבש על-ידי האדם רק בדורנו-אנו. הנסיונות הראשונים, הנועזים והצנועים כאחד, של חלוצי האוויר בארצנו, דוב הוז, בן-יעקב וחבריהם, נבלמו ונכבלו על-ידי השלטון הזר. ההגנה הבלתי-ליגאלית בנתה בתי-מלאכה לנשק ומחסני תחמושת

במחבואים, אולם אי-אפשר היה להפעיל אווירונים במחתרת, וגאולת האוויר וכיבושו לא היו אפשריים בלי עצמאות יהודית.

וכאן נכלאנו במעגל-קסמים: האויבים המקיפים מכל צד את ארצנו גייסו את כל כוחותיהם ביבשה, בים ובאוויר להצמית מדינת-ישראל בטרם קמה, וביום הכרזת העצמאות פלשו צבאות ערב לארצנו — ומפציצי האויב הופיעו בשמי תל-אביב.

ה"פרימוסים" שנרכשו בימי המנדט — עשו בחדשי המאורעות שלפני הכרזת המלחמה שליחות גדולה: הם הספיקו מזון לנקודות נצורות (לגוש עציון, ליחיעם, לנגב), הוציאו פצועים ממקומות נידחים שאין בהם עזרה רפואית מספיקה, ובמקרים אחדים שימשו גם מפציצים כנגד כנופיות מקומיות. אולם "פרימוסים" אלה לא יכלו לעמוד בפני מטוסי-קרב של האויב, — ועדיין ודאי זכורה לרבים השאלה המדאיגה והחמורה שנישאה על שפתי כל בימים ההם: היכן המטוסים שלנו? ימים ושבועות השתוללו מטוסי האויב בשמי הארץ, התעללו בישובינו, פגעו בגשים וילדים, — אולם לא עבר זמן רב וחיל-האוויר הישראלי הופיע, ומיד גילה עליונותו, המקצועית והמומחית, גם בתקופה הראשונה, כשנפל בכמותו מכוח האויב. שליטתנו באוויר הלכה וגדלה, ובקרבות האחרונים בדרום ובנגב מילא חיל האוויר הישראלי תפקיד מכריע: מראשית הפעולות החריב בסיסי האוויר של האויב והשתלט על שמי הנגב.

לפני מלחמת-העולם השניה ובשעתה, ניטשה מחלוקת גדולה על יעודו האסטרטגי של חיל-האוויר. נמצאו חסידי כוח-אוויר נלהבים שדימו להוכיח שבכוח חיל-האוויר בלבד אפשר לנצח במלחמה. לעומתם טענו חסידי שני החיילות הוותיקים — חיל-היבשה וחיל-הים, שהחיל האוויר אינו מסוגל למלא אלא תפקידים טקטיים ומסעיים: תפקידי סיור וחיפוי והטרדה.

מלחמת-העולם השניה וכן גם מלחמתנו-אנו, נדמה לי, הוכיחו ששני הקצוות טעו. אי-אפשר לשבור רצון האויב וכוח מלחמתו על-ידי הפצצה בלבד, גם אם היא נעשית בכוחות אדירים וממושכים, כאשר נעשה הדבר תחילה בהפצצת אנגליה — ואחר-כך בהפצצת גרמניה.

אולם הוברר ללא כל ספק גם במלחמת-העולם השניה וגם במלחמתנו —

שבלי כוח-אוויר עליון אין שום אפשרות ואין שום סיכוי לנצח. לא היינו מגרשים הפולש המצרי ולא היינו משחררים הדרום והנגב — בלי עליונותו של חיל-האוויר שלנו על כוח-האוויר המצרי.

ואם מדינת-ישראל קיימת עכשיו וגבולותיה משתרעים מדרום ועד אילת — יש בכך לחיל-האוויר חלק לא-קטן. לא היינו מקיימים בידינו כמה נקודות בצפון, במזרח ובדרום בלי ה"פרימוסים" לפני הכרזת המדינה, — ולא היינו באים עד הלום בלי חיל-האוויר שנתארגן, ונצטייד בעיקרו תוך כדי המלחמה.

ועוד עובדה מרכזית אחת יש לציין: חלוצי האוויר וחילו בזמן הראשון היו בני הארץ, וחלקם של הטייסים הארצי-ישראליים במבצעים ובנצחונות וגם בקרבנות של חיל-האוויר הוא לא-קטן. אולם לא היינו מקיימים ולא היינו מקיימים חיל-האוויר, שנעשה בזמן קצר לאחד הכוחות המכריעים במלחמת קוממיותנו, — בלי מתנדבי-חוף, בעלי-מקצוע ובעלי נסיון, שרכשו ידיעות ונסיונם במלחמת-העולם השניה בצבאות בנות-הברית.

מתנדבים מ-55 ארצות שירתו בצבא-ההגנה לישראל, בכל החיילות: ביבשה, בים ובאוויר; מעולם לא נתגלתה בצורה מוחשית ומובהקה כזו אחדות ישראל, ולא היה כמדומני מעולם גוף יהודי שגילם בתוכו קיבוץ-גלויות מלא כזה שבצבא-ההגנה לישראל. ובכל החיילות עשו המתנדבים מחו"ל את שליחותם באמונה ובהצלחה, אם כי רבים לא ידעו הלשון ולא היו ציונים. אולם בשום חיל לא מילאו מתנדבי חו"ל תפקיד כל כך חשוב, אחראי ורב-ברכה, כבחיל-האוויר הישראלי, — באשר חיל זה דרש יותר מומחיות, מקצועיות ונסיון מכל ענף אחר בצבאנו, ובקרב יהודי דרום-אפריקה, אנגליה, אמריקה, קנדה ועוד נמצאו המומחים ורבי-הנסיון אשר התנדבו בגופם למלחמת-השחרור של ישראל בארצו.

אנו חוגגים היום מלאות שנתיים להקמת חיל-האוויר הישראלי. בטחוננו לא יפון על חיל-האוויר בלבד, אפילו לא על שלושת החיילות של צה"ל (ביבשה, באוויר ובים). עליה, התישבות, מדע וחינוך חלוצי — ערכם לבטחון אינו קטן מערכו של הצבא. הבטחון לא יפון גם בלי צבא — ובשורה הראשונה בלי חיל-אוויר בעל איכות עליונה בצידו, באימונו וברוחו.

אולם כיבוש האוויר אינו רק ענין בטחוני בלבד. משק בריא, רמת-חיים גבוהה, תרבות עשירה, עצמאות רוחנית, מדינית וכלכלית לא יתכנו בלי שליטה באוויר, כאשר לא יתכנו בלי שליטה בקרקע ובים. כעם השואף לשלום, לחירות ולצדק, אנו שוללים כל שליטה אחרת — מלבד שליטה באיתני-הטבע, ולשם שליטה זו עלינו לטפח בנוער ובעם ביתר-שאת עוון-הרוח, בריאות-הגוף, כושר-המעשה וחקר-האמת והסגולות הנפשיות והמוסריות של חלוצים ומעפילים — אשר רק בהם ישגב עם. הנוער היהודי בחיל-האוויר ובמלחמה גילה שיש לו התכונות הללו — ועל זה יבורך.

ט"ו בטבת תש"י — 4.1.1950

ירושלים במלחמה

ועכשיו לגופה של השאלה: ירושלים במלחמה, ירושלים במדינה, ירושלים בעולם.

לרגל מלאכתי הייתי חייב בתקופה האחרונה להסביר לא פעם דבר המלחמה ודבר הקמת המדינה. ציינתי שגרמו לכך קודם כל שלושה דורות של חלוצים, מימי פתח-תקוה ועד ימינו אלה, שבנו הישוב והגנו עליו. גרם לכך חזון היסטורי שפעם בלב העם היהודי במשך דורות, ומבחינה בלתי-אמצעית ביצעו המלאכה רבבות צעירינו שהתכוננו במשך שנים בהגנה, בחי"ש, בפלמ"ח, ביחידות הצבאיות ובבריגאדה היהודית, בתוך הצבא הבריטי, וכל אלה שנתגייסו לצבא-ההגנה לישראל מבני הארץ ויוצאי חמישים וחמש ארצות בגולה. לא דיברתי אף פעם על חלקם של יחידים, מטעמים שלא יהיו מובנים למר בגין ומתוך נימוקים שאין לדבר עליהם בפומבי.

ואשר להכנות למלחמת השחרור — גם סיפור זה טרם הגיעה שעתו להתפרסם בכל פרטיו. אציין פה רק שני תאריכים בעלי חשיבות מיוחדת. הראשון — באמצע יולי 1945, כשאי-שם בעולם נעשתה התחלה רבתי